

REPORTAGE
VAN DE WEEK

“Iedereen weet

Tot voor vrijdag was Zevekote louter bekend als de geboorteplaats van tweevoudig Tourwinnaar Sylvère Maes. Of door het bezoek van prins Laurent in 2001 aan de boerderij van wijlen Ivan Tolpe, voor zijn pionierswerk in de mestverwerking. Het is net dat bedrijf dat ervoor zorgde dat het rustige polderdorpje vrijdag weer in de volle aandacht kwam. Iets voor zessen scheurde op de boerderij een tank met het zeer gevaarlijke salpeterzuur, waarna een gifgele wolk de regio opschrikte. De 600 inwoners van Zevekote, en later ook een deel van de bewoners van het nabijgelegen Sint-Pieters-Kapelle, werden in allerijl geëvacueerd en moesten een nachtje doorbrengen bij familie of vrienden. Pas daags nadien mochten ze terug naar huis. Hoe gaat het nu met het dorp en zijn inwoners? Een wandeling door Zevekote.

Kruideniersvrouw Nancy De Moor: “Ik ben opgelucht dat mijn gehandicapte zoon Kevin nog veilig in zijn instelling in Aartrijke zat.” (Foto BP)

Duivenmelker Franky Feys en Christine Maertens. (Foto BP)

Linda Hillewaere van B&B Nieuw-
hof. (Foto BP)

DOOR OLIVIER NEESE

Vier gepensioneerde wielertoeristen glijden mee in het zog van een dokkerende tractor. In enkele achtergebleven kluiten mest op het wegdek zoeken een mus en een kauw naar iets lekkers. De frisse buitenlucht mengt zich met de geur van pas omgewoelde en bemeste velden. *Gezonde boerenlucht*, zoals ons moeder dat noemt. Geen spoor meer van de gifgele wolk, die vorige week vrijdag het kleine polderdorp in rep en roer zette. In Kruideniertje Nancy, na het verdwijnen van het laatste café een van de weinige ontmoetingsplaatsen in Zevekote, wordt er nog amper gerept over het zuurlek. Iedereen gaat over tot de orde van de dag, ook zaakvoester Nancy De Moor (48). “Niets uit mijn winkel heb ik weg moeten gooien. Bij de metingen bleek alles in orde. Alles is bovendien ingepakt, behalve de paaseitjes op mijn toog. Maar ik heb er zelf al van gegeten en doodziek ben ik nog niet geworden.” (lacht)

VREES VOOR ONTPLOFFING

De uitbaatster van het dorpswinkelje was maandagmorgen de eerste die een schadeclaim indiende bij de politie. “Velen profiteren van zo’n situ-

atie om er een *klets* bij te doen, maar zo ben ik niet. Voortgaand op de voorbij drie maanden rekende ik uit dat ik zaterdag 500 euro omzet verloor. En op mijn lijstje zette ik ook nog de 28 euro voor eten en drank in cultureel centrum Zomerloos – waar iedereen opgevangen werd – en de 75 euro voor de overnachting in Hotel Ten Putte in Gistel. Die heeft mijn vriend moeten regelen, want

“

“Sommigen slopen ‘s nachts als een soldaat over de velden om hun koeien te melken of hun huisdieren op te pikken”

in alle chaos was ik mijn geld, bankkaarten en gsm-oplader vergeten. Wie had ook kunnen denken dat we zo lang niet naar huis zouden mogen? Maar ik ben vooral blij dat ik mijn winkelje nog heb. Die nacht op hotel heb ik geen oog dichtgedaan. Ik vreesde een ontploffing van die tank waardoor ik alles kwijt zou zijn. Of dat mijn kaasmachine, die ik in alle hectiek vergat uit te zetten, zou oververhitten. Ik ben ook opgelucht dat mijn gehandicapte zoon Kevin nog veilig in zijn instel-

ling in Aartrijke zat en deze chaos niet moest meemaken. Stel je voor dat ik zou moeten wegrennen met zijn rolwagen en spullen. Nu pas besef ik waaraan we ontsnapt zijn. Net zoals iedereen van het dorp neem ik de landbouwster niets kwalijk. Zij kan daar niet aan doen. Er zou bij mij ook iets kunnen ontploffen...”

IN SHORT EN ‘SLETSEN’

Over de Pastoriestraat zwermen intussen een tiental geloste duiven. Christine Maertens (52) en haar man Franky Feys (54), in een short en op *sletsen*, kijken naar hun *lievelingen*. “Dit is dezelfde outfit die ik vrijdag bij de ontruiming droeg”, lacht hij. “In cultureel centrum Zorgeloos – waar die avond ook een toneelvoorstelling plaatsvond –, vroeg een dame of we voor het toneel of voor de ramp kwamen. Alsof onze outfit dat niet duidelijk maakte. Er waren ook mensen in hun pyjama, mijn kledij viel dus nog wel mee.” (lacht)

Toen Franky zaterdagmiddag terug naar huis mocht, snelde hij meteen naar zijn 7-jarige poes Mientje – die uitzonderlijk de hele nacht buiten had moeten blijven – en zijn 250 duiven. “Een geluk bij een ongeluk: door de vogelgriep mogen we momenteel niet deelnemen aan wedstrijden in Frankrijk, waardoor ik uitzonderlijk mijn duiven nog niet ingekorfd had. Dat zou ik pas zaterdagmorgen doen, voor een binnenlandse wedstrijd. Gelukkig, want anders zaten mijn duifjes daar een hele nacht, zonder eten en drinken. Dat zou catastrofaal geweest zijn. Zeker omdat ik met jongen zit.

Zevekote nu liggen”

Als ik zaterdagmiddag niet naar huis had mogen gaan, was ik via de velden naar mijn huis gekropen om hen water en eten te geven. Ik weet van enkelen die 's nachts als een soldaat over de velden geslopen zijn – uit het zicht van de politieheliikopter – om hun koeien te melken of hun honden op te pikken.”

In Zevekote is iedereen vol lof over de hulp- en ordediensten. “Een dokter en apotheker werden opgevorderd om de mensen aan hun medicatie te helpen”, zegt zijn echtgenote. “En er was ook psychologische begeleiding. De politie heeft de straten pas opengesteld toen alle inwoners weer thuis waren. Dat gaf ons een heel veilig gevoel. Onze ramen en veluxen stonden immers nog open... Vroeger lachten mijn collega's in AZ Damiaan nog met het boerengat waarin ik woonde, maar dat hebben ze daar in Middekerke en omstreken nog niet meegemaakt. Iedereen weet Zevekote nu liggen.” (lacht)

KEELPIJN

Zevekote is het prototype van een plattelandsgemeente. Waar de Onze-Lieve-Vrouwekerk het centrum van het dorp is. Waar iedereen zijn eigen lochting heeft. En waar landbouwers geen woord te veel zeggen. In de Zevekotestraat is het volle bedrijvigheid op het erf van Patrick Devreese (45) en zijn echtgenote Dorine Gadeyne (44). Zij baten een modern landbouwbedrijf uit, dat uitgerust is met melkrobots. “Een koe moet om de 12 uur

gemolken worden, anders wordt het gevaarlijk voor het dier”, vertelt de landbouwster. “In tegenstelling tot veel collega's moest ik me minder zorgen maken over mijn 200 koeien. Eigenlijk 201, want net voor het uitbreken van de gifwolk hebben we nog een kalfje op de wereld helpen brengen. Dat hebben we snel melk gegeven en in een hokje gestoken. Voor de andere koeien hebben we

het windgordijn naar beneden gedaan, zodat de wind niet vol op hun kop zou blazen. Uiteindelijk hebben de koeien er geen last van gehad. Onze melk werd meteen gecontroleerd en goedgekeurd voor consumptie.”

“Maar het was nodig dat we weggingen. Als de politie het niet had gevraagd, waren we zelf vertrokken. Mijn man en mijn zoon, die de hele tijd buiten bleven werken, kregen al keelpijn. Mijn moeder van 86 was bij ons en ik wilde geen enkel risico nemen.”

RAMPTOERIST

Aan het bedrijf waar vrijdag het lek ontstond, is het bijzonder rustig. “Kijk naar die auto”, wijst buur-

vrouw Linda Hillewaere. “Even voorbij de boerderij passeren, dan rechtsomkeer maken en wegrijden. Een ramptoerist. Zo hebben we er hier al enkelen gezien.”

Linda baat sinds 2012 B&B Nieuwhof uit, op een steenworp van de getroffen boerderij. Normaal worden haar gasten 's morgens verwend met kakelverse eieren van haar eigen kippen, maar die komen de volgende twee weken van elders. “Alles bewijst dat er geen enkel gevaar is, maar ik wil niet dat er mensen uit angst zouden wegblijven. Zelf heb ik geen seconde schrik gehad. Toen ik de gele rook zag opstijgen, heb ik mijn kamers verder opgemaakt en de fietsen gepoetst. Na de evacuatie heb ik de politie gevraagd of ik om mijn achtergebleven gastenboek mocht gaan. Maar niemand mocht de perimeter nog binnen. Helaas heb ik mijn gasten niet kunnen verwittigen dat hun verblijf niet meer kon doorgaan. Zo ben ik vrijdag en zaterdag toch twaalf kamers verloren, en stonden er op mijn voicemail vier oproepen voor zondag. Van ramptoeristen? Eerst wilden we geen schadeclaim indienen, maar we volgen de rest. Al geloven we er niet in. Tegen dat ze de verantwoordelijkheid bepaald hebben, zijn we misschien al gestopt...”

Geen gewonden, geen schade aan auto's of huizen, geen voedsel dat moet worden weggegooid. Het enige wat Zevekote nog rest is een straf verhaal, waarover er nog jarenlang gesproken zal worden.

“Was dit 's nachts gebeurd, dan waren onze longen kapot”

“We hebben veel geluk gehad”, reageert de Gistelse burgemeester Bart Halewyck. “Stel dat die tank niet 's morgens maar later was gevuld met salpeterzuur, dan was die gifwolk in het donker ontstaan. Dan zou iedereen wakker zijn geworden met kapotte longen. Het had echt een grote ramp kunnen zijn.”

Het crisiscomité, dat meteen door Bart Halewyck werd samengeroepen, besloot vrij snel om Zevekote te ontruimen. “Er was geen twijfel mogelijk. Het is de eerste keer dat er dorpen in West-Vlaanderen ontruimd zijn.” De burgemeester vermoedt dat er toch inwoners via sluiptwegen tot in Zevekote zijn geraakt. “Je kan niet alle toegangswegen afsluiten. Sommigen houden geen rekening met veiligheidsnormen. Dat is hun eigen verantwoordelijkheid, maar ik vraag me toch af op wiens nek het terechtgekomen zou zijn als er iets was gebeurd... Heel wat mensen waren ontevreden dat ze hun dieren niet mochten halen. *Mijn buurman interesseert me niet, mijn hond interesseert me*, kreeg ik

Bart Halewyck. (Foto a-BP)

daar te horen. Maar mijn taak is zorgen voor de veiligheid van de mensen. Voor hun hond moeten de mensen zelf zorgen.”

“Nu wegen de positieve reacties op tegen die van de zuurpruimen. Op zo'n moment ben je geen burgemeester, maar een burgervader. De leden van schepencollege en gemeenteraad – ook van de oppositie – hielpen ook bij de opvang van de mensen in Zomerloos. Er barstte solidariteit los. En mensen krijgen respect voor de hulpdiensten.” (HH)

